Jedinstvo Muslimana

Jedinstvo među muslimanima, ne treba to posebno ni dokazivati, spada u red najvećih potreba koje imamo. Na veliku žalost, ta takva potreba nerijetko je zanemarena, iznevjerena, zaboravljena, ugušena, neostvarena... Bacimo li samo letimičan pogled na vjerske, društvene, političke, ekonomske i druge koristi koje bi muslimani ostvarivali da su kojim slučajem jedinstveni, zaključak koji bi se iz toga mogao izvući jeste da su čak i rasprava i razmišljanje o potrebi za jedinstvom naprosto bespredmetni. Zamislimo da danas milijarda ili milijarda i po muslimana tvori jedan bilo politički, bilo ekonomski ili bilo koji drugi jedinstven front. Kakav bi samo uticaj u svijetu imali?

Međutim, ne treba izgubiti iz vida možda još i važniju činjenicu: naše muslimansko jedinstvo prvorazredna je vjerska obaveza. Sigurno da bi se moglo govoriti o tome da je Bog muslimanima propisao da budu jedinstveni da bi bili moćni, jaki, imućni, ali ne samo zbog toga, nego je možda čak važnija ljubav i prijateljstvo koje muslimani osjećaju prema braći muslimanima. U svakom slučaju, kada nam Uzvišeni Gospodar nešto naredi, mi se moramo odazvati toj naredbi, bili nam jasni razlozi naredbe ili ne. A da nam je naredio jedinstvo – u to nema nikakve sumnje.

وَاعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ اللّهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُواْ

Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! (Ali ‘Imran, 103)

Ovaj ajet nedvosmisleno zabranjuje razilaženje među muslimanima. I iz brojnih drugih ajeta i predaja može se izvući ista odredba. Prema tome, strogo je zabranjeno razilaženje i razjedinjavanje među vjernicima.

S druge strane, islam snažno naglašava zajedništvo, potpomaganje, obilaženje, davanje poklona, čime nastoji odnose među muslimanima podići na što je moguće viši nivo. O svemu

ovome ponaosob moglo bi se na temelju ajeta i predaja mnogo toga reći, ali ćemo se ovdje samo ovlaš dotaći jedne od ovakvih toplih preporuka islama, usmjerenih ka snaženju veza među vjernicima – zajedničkog obavljanja namaza. Obratimo li pažnju na broj i sadržaj predaja koje govore o namaza u džematu, vidjet ćemo da je skupno obavljanje namaza mnogo vrjednije i bolje od pojedinačnog, da je u nekim slučajevima skoro obavezno, ili čak i obavezno, kao što je slučaj sa džuma-namazom ili bajram-namazom. U predajama se kaže i da je obavezni dnevni namaz u džematu dvadeset i nekoliko stupnjeva vrjedniji od pojedinačno obavljenog. Klanjači se okupljaju na zajedničkom namazu, lijepo se pozdravljaju, pitaju jedni druge za zdravlje, uviđaju kome trebaju pomoći, koga trebaju obići i dogovaraju šta trebaju raditi. Jednom riječju, uspostavljaju bratski prijateljski odnos.

Koliko se naglašava zajednički namaz, koji toliko doprinosi jedinstvu i ljubavi među muslimanima, možda se najbolje može vidjeti iz 102 ajeta sure Nisa.

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلاَةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلْيَكُونُواْ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّواْ فَلْيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَى أَن تَضَعُواْ أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُواْ حِذْرَكُمْ

Kada ti budeš s njima, i kad htjedneš s njima namaz klanjati, neka skupina jedna s tobom namaz klanja, i nek' uzme oružje svoje! I kad padnu ničice, nek jedni pozadi vas budu! A potom nek' ona druga skupina dođe koja još klanjala nije, i nek' s tobom klanja, i na oprezu bude, i oružje svoje uzme! Nevjernici žude da vi nemarni spram oružja svog i prtljaga svog budete, pa da vas odjednom žestoko napadnu! A nije vam grijeh ako vam kiša smetala bude, da oružje svoje odložite, ali na oprezu nek' ste!

Ovaj ajet nudi modalitet kako da za jednim imamom, Poslanikom u ovom konkretnom slučaju, obave namaz svi vjernici koji se nađu na popришtu borbe ili u nekim drugim opasnostima. I dok se u ovom ajetu govori o načinu obavljanja namaza u slučaju izravne opasnosti, straha i rata, jedna druga stvar upada u oči. Naime, ne samo da se ni u ovako teškim okolnostima ne izostavlja namaz u džematu, nego se čak muslimani u takvim prilikama neće ni razdvojiti. Ostat će u jednom džematu. S jedne strane, dakle, ajet podstiče da se u svim prilikama očuva namaz u džematu, a s druge strane, poziva da se vjernici ne razdijele i ne razdvoje u više džemata.

Vratimo li se sada na misli o jedinstvu s početka teksta, posebno imajući u vidu primjer zajedničkog namaza u doba velikih teškoća i straha, onda se stanje u kojem se nalazimo doima

još mnogo strašnijim. Umjesto da se čvrsto držimo Kur'ana, jednog džemata, jednog fronta, jednog tržišta, svjedoci smo krajnje oprečnog ponašanja onih koji sebe nazivaju muslimanima: veći broj muslimana u svijetu gine od ruke muslimana nego od ruke nemuslimana.

Po pitanju jedinstva svi moramo biti aktivniji. Moramo se truditi da od svojih kuća, preko komšiluka i šire zagovaramo prijateljstvo, lijepe odnose, potpomaganje. A ako negdje ima sukoba i neslaganja, moramo ih nastojati izgladiti:

وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ

Ako se dvije skupine vjernika sukobe, izmirite ih; a ako jedna od njih ipak učini nasilje drugoj, onda se borite protiv one koja je učinila nasilje sve dok se Allahovoj odredbi ne pokori. (El-Hudžurat, 9)